

Svar på initiativärende. Inför telefonrådgivning för psykisk ohälsa inom 1177 i Region Skåne

Ordförandens förslag

1. Regionstyrelsen anser initiativärendet besvarat.

Sammanfattning

Initiativärende har lämnats in av Henrik Fritzson (S) avseende införande av telefonrådgivning för psykisk ohälsa inom 1177 vårdguiden på telefon i Region Skåne. Initiativärendet besvaras i detta ärende.

I ärendet finns följande dokument:

1. Beslutsförslag 2020-03-02
2. Bilaga Initiativärende

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Socialdemokraterna i Region Skåne har genom Henrik Fritzson väckt initiativärende i vilket föreslås att regionstyrelsen beslutar

- att ge medicinsk service i uppdrag att ta fram ett upplägg för telefonrådgivning för psykisk ohälsa inom 1177 i Skåne
- att ge medicinsk service i uppdrag att redovisa hur en sådan rådgivning kan genomföras inom ramen för regioner i samverkan inom 1177 samt
- att uppdraget redovisas på regionstyrelsens sammanträde i februari

Den nationella hjälplinjen startade 2002 på initiativ av intresseorganisationer inom området psykisk ohälsa och har fram till årsskiftet genom Inera erbjudit tillfälligt samtalsstöd via telefon alla dagar mellan 13-22. Ett första stödsamtal, men ingen regelrätt behandling eller uppföljning har förmedlats av socionomer, psykologer och sjuksköterskor och i drygt 40 procent av fallen inneburit hänvisning till vårdutövare i uppringarens hemregion.

Region Skåne har i likhet med övriga regioner från 2020-01-01 integrerat

samtalsstödet i den egna verksamheten. Uppringarna får numera professionell hjälp via 1177 vårdguiden på telefon, primärvården, psykiatri, eller annan relevant verksamhet i Region Skåne. Genom att integrera samtalsstödet i den egna verksamheten är Sveriges regioner överens om att det skapas förutsättningar för bättre patientsäkerhet, kvalitet, dokumentation och uppföljning. Uppringaren erhåller adekvat stöd, alternativt hänvisas direkt till rätt vårdnivå utifrån sina individuella behov.

Som komplement till Region Skånes verksamheter finns flera samhällsaktörer som erbjuder stöd och hjälp vid psykisk ohälsa såsom kommunernas skolhälsovård, socialtjänst, socialpsykiatri och studenthälsan. Även ideella organisationer som Bris, Kvinnofridslinjen, Mind, Suicide Zero m.fl. erbjuder kvalificerat samtalsstöd. Vissa av dessa organisationer får finansiering genom organisationsbidrag eller idéburet offentligt partnerskap från Region Skåne.

Förvaltningsledningen för medicinsk service har beretts möjlighet att yttra sig över förslaget i initiativärendet och anför i huvudsak följande:

- För 1177 vårdguidens del har samtalen inom psykisk ohälsa ökat med knappt 10 procent, eller nästan 300 samtal (jan-nov 2019). Ökningen gäller samtal av karaktären nedstämdhet, oro/ångest eller sömnbesvär. För att möta detta följs samtalen upp för att utveckla sjuksköterskornas kompetens inför denna typ av rådgivning. Kompetenshöjande insatser sker regelbundet där all utbildning ligger till grund för att möta 1177's nuvarande uppdrag.

Det är för tidigt att bedöma om nedläggningen av hjälplinjen kommer att få några konsekvenser för 1177 vårdguiden inom Region Skåne. Nuvarande uppdrag för 1177 vårdguiden är att vara ett komplement till övrig vård och hänvisa till rätt vårdnivå, ge råd om egenvård samt kunna ge hälso- och sjukvårdsinformation. Vårdnivån är primärvårdsnivå och uppdraget är inte att vara en behandlande instans. Det nationella beslutsstöd som används inom 1177, med fokus på psykisk ohälsa och samtalsstöd, utvecklas ständigt för att kunna möta en ökad efterfrågan och öka kunskapsnivån inom detta område.

Stödjande samtal vid psykisk ohälsa bör ges av kuratorer, psykologer eller specialistutbildade sjuksköterskor som har detta arbetssätt i sin grundprofession. Att förändra 1177 vårdguiden på telefon genom att i vissa avseende ha stödjande samtal kommer att leda till en osäkerhet hos medborgare och patienter om vart man ska vända sig. Ett sådant uppdrag bör läggas där det finns förutsättningar att integrera verksamheten för att få kostnadseffektivitet på grund av varierande belastning, och även ge möjligheter till kollegialt stöd och fortlöpande kompetensutveckling.

Förvaltningsledningen för psykiatri har också beretts möjlighet att yttra sig över förslaget i initiativärendet och anför i huvudsak följande:

- Nationella hjälplinjens verksamhet är relativt okänd och har inte utmärkt sig i

dess sammanhang utan hänvisning vid denna typ av efterfrågan har i första hand gått till intresseorganisationerna Mind, SHEDO (IOP) och Spes.

- Befintliga vårdkedjor täcker behovet för specialistpsykiatriens del genom 1177, mottagningar eller våra psykiatriska akutmottagningar, mobila team och nu psykiatriambulansen. Uppfattningen inom det nationella nätverket för specialistpsykiatri är att 1177 täcker behovet.

I syfte att få ett omvärldsperspektiv beskrivs här VGRs hantering av ärendet:

- Beslutet att lägga ned hjälplinjen har fattats av Ineras styrelse och det återfördes inga medel till regionerna i samband med detta. Utifrån att det i snitt endast varit sju samtal/dygn inom VGR som hanterats av hjälplinjen, gjordes bedömningen att det inte skulle tillskapas något nytt för att ersätta den. Sedan hjälplinjen startades har många frivilligorganisationer bl.a. genom idéburet offentligt partnerskap i olika regioner fått utökade möjligheter att bistå med samtalsstöd till den aktuella målgruppen.

- Sammantaget har det under de åren som gått sedan hjälplinjen tillskapades tillförts resurser inom området, varför det inte bedömts nödvändigt att starta upp något nytt också med hänsyn tagen till den rådande ekonomin.

Med stöd av den samtalsstatistik som hjälplinjen redovisat, rakt nedbrutet till Region Skåne nivå, beräknas konsekvenserna av nedläggningen bli ca tre (3) telefonsamtal per dag. Hänsyn har då inte tagits till att drygt 40 procent av dessa samtal sedan tidigare hänvisats till Region Skånes vårdverksamheter.

Nedläggningen av den nationella hjälplinjen beräknas inte medföra några märkbara konsekvenser för Region Skånes vårdinrättningar, inkluderat 1177 vårdguiden på telefon eller i ärendet namngivna hjälporganisationer. Mot bakgrund av vad som anförts ovan föreslås att regionstyrelsen anser initiativärendet besvarat.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Ärendet föranleder inga ekonomiska konsekvenser.

Juridisk bedömning

Samråd med regionjuristerna har inte bedömts nödvändigt.

Miljökonsekvenser

Ärendet medför inga miljökonsekvenser.

Samverkan med berörda fackliga organisationer

Ingen samverkan/MBL-förhandling har bedömts nödvändig i ärendet.

Uppföljning

Ingen särskild uppföljning har bedömts nödvändig.

Carl - Johan Sonesson
Ordförande

Alf Jönsson
Regiondirektör